

VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS

SPRENDIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2020 m. vasario 20 d.
Vilnius

Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Violetos Petkevičienės, Vitos Valeckaitės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja), Jolantos Vėgelienės, teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo G. B. skundą atsakovui Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos dėl rašto panaikinimo.

Teismas

n u s t a t ė :

Pareiškėjas G. B. kreipėsi į teismą su skundu, kurį patikslinęs ir papildęs, prašo panaikinti atsakovo Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau – ir Departamentas) 2019 m. rugsėjo 19 d. atsakymą Nr. (xxx)-AD5-xxx į jo 2019 m. gegužės 15 d. prašymą, prašo įpareigoti šį prašymą išnagrinėti iš naujo, taip pat prašo priteisti patirtas bylinėjimosi išlaidas (e. b. l. 1-3, 25-27).

Nurodo, kad jis 2019 m. gegužės 15 d. el. laišku pateikė el. parašu patvirtintą 2019 m. gegužės 15 d. prašymą. Atsakovas atsakė į pareiškėjo 2019 m. gegužės 15 d. prašymą, el. paštu pateikdamas popierinio 2019 m. rugsėjo 19 d. rašto Nr. (xxx)-AD5-xxx nepatvirtintą nuorašą PDF formato faile (byloje, rinkmenoje) 20190919135859254.pdf. Iš atsakovo 2019 m. rugsėjo 19 d. rašto turinio matyti, kad juo yra atsisakoma pateikti dokumentus (informaciją), kurios prašė pareiškėjas, todėl toks atsakymas privalėjo atitikti Viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAĮ) 8 straipsnio 3-4 dalių nuostatas, tačiau faktiškai neatitiko. Atsakovo raštas nėra patvirtintas antspaudu, neautorizuotas valstybės informacinėje sistemoje, pareiškėjui pateikta rašto kopija nėra niekaip patvirtinta. Atsakymas taip pat nėra pasirašytas atsakovo vadovo (atstovo) kvalifikuotu elektroniniu parašu, kaip reikalauja VAĮ 14 str. 1 d. (taisyklių 33 p.). Atsakovas nepagrįstai teigia, kad valdybos viršininkas negali pasirašyti dokumento saugiu elektroniniu parašu. Taigi, atsakovo pateiktas raštas neatitiko individualaus administracinio akto bendrųjų reikalavimų, pranešimo apie jo priėmimą ir atsakymo į prašymą reikalavimų. Gautas nepatvirtintas įstatymo nustatyta tvarka dokumentas pažeidžia pareiškėjo teisę pakartotinai jį naudoti, kaip numato Teisės gauti informaciją įstatymas.

Pareiškėjas teigia, kad atsakovo atsakymas yra grindžiamas Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (toliau – ir ADTAĮ) 17 str., kuris nagrinėjamu atveju negali būti taikomas. Atsakovas nėra priežiūros institucija, kaip nustatyta ADTAĮ 1 str. 1 d. 2019 m. gegužės 15 d. prašymo nagrinėjimas nėra susijęs su konkrečių priežiūros institucijų atliekamų pažeidimų nagrinėjimu.

Atsakovo argumentai apie tai, kad pareiškėjo el. pašto adresas nesutampa su el. pašto adresu, kuriuo buvo siųstas su pareiškėjo 2019 m. gegužės 15 d. prašymu susijęs Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamento 2017 m. rugpjūčio 17 d. atsakymas Nr. (xxx)-VR-1.7-xxx (17082017154838.pdf), yra nereikšmingos. Pažymi, jog pateikė Departamentui rašytinius įrodymus, kad tai jis siuntė anoniminį laišką. Įstatymas neįpareigoja siųsti prašymo iš to paties el. pašto adreso, kuris yra susijęs su ankstesniu pareiškėjo kreipimusi į valdžios įstaigą. Teigia, kad jis 2019 m. gegužės 15 d. prašyme aiškiai davė suprasti, kad yra tas pats asmuo, t. y. pareiškėjas, gavęs 2017 m. rugpjūčio 17 d. atsakymą, dėl kurio pateikė prašymą. Vien tai, kad kreipimaisi buvo siųsti iš skirtingų el. pašto adresų, negali įrodyti, kad juos siuntė ne tas pats asmuo - pareiškėjas, anksčiau pranešęs apie pastebėtą pažeidimą anonimiškai, turėdamas tokią teisę, ir gavęs institucijos atsakymą. Pažymėjo, jog Vilniaus apygardos administracinis teismas išnagrinėtoje administracinėje byloje Nr. eI-572-281-2018 priėmęs 2018 m. vasario 5 d. sprendimą, neabejojo, kad pareiškėjas yra tas pats asmuo, kurio anoniminis kreipimasis Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamento buvo persiųstas Neries regioninio parko direkcijai tuo pačiu 2017 m. rugpjūčio 17 d. raštu Nr. (xxx)-VR-1.7-xxx.

Nurodo, kad skundžiamas atsakymas liudija apie atsakovo elgesį, neatitinkantį viešojo administravimo principų (VAĮ 3 str.). Be kita ko, atsakovas aiškina, kad pareiškėjo 2019 m. gegužės 15 d. prašymas buvo gautas 2019 m. birželio 20 d., t. y. praėjus 36 dienoms po išsiuntimo el. paštu arba po termino, kai jis turėjo būti išnagrinėtas. Atsakovo atsakymas į pareiškėjo prašymą buvo pateiktas praėjus daugiau kaip trimis mėnesiams nuo prašymo išsiuntimo ir suprantama - gavimo el. paštu. Atsakovas vilkino prašymo nagrinėjimą. Ši aplinkybė apie neprotingai ilgą prašymo „gavimo“ ir nagrinėjimo laikotarpį yra nepaaiškinta atsakyme, todėl jis yra neišsamus kaip reikalauja įstatymas (VAĮ 3 str. 13 p.). Nurodo, kad jis teikė 2019 m. gegužės 15 d. prašymą atsakovui, kadangi prašomi dokumentai ir informacija jam buvo reikalingi rengiant 2019 m. birželio 14 d. apeliacinį skundą administracinėje byloje Nr. eA-4856-261/2019. Tokiu būdu valdžios įstaigos pasirūpino, kad prašymas būtų „gautas“ po termino apeliaciniam skundui pateikti, ir jam būtų sutrukdyta ginti savo pažeistas teises teisme.

Teigia, kad atsakovas žemina pareiškėjo orumą, visiškai nesivadovaudamas įstatymo viršenybės principu (VAĮ 3 str. 1 p.): nepaiso prašymų nagrinėjimo, individualaus administracinio akto priėmimo ir pranešimo apie jį reikalavimų. Skundžiamas atsakymas yra naikintinas kaip neteisėtas iš esmės, kadangi savo turiniu prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams ir jį priimant buvo pažeistos procedūros, turėjusios užtikrinti visų aplinkybių įvertinimą ir sprendimo pagrįstumą (ABTĮ 91 str. 1 d. 1, 3 p.).

Patikslintame skunde (e. b. l. 39-41) pareiškėjas nurodo, kad atsakovas niekada nesiuntė pareiškėjui jokio fizinio (popierinio) skundžiamo rašto originalo, pareiškėjui buvo išsiųsta el. laišku popierinio dokumento nepatvirtinta skaitmeninė kopija. Atsakovas aktyviai siekia suklaidinti teismą nepateikiant įrodymų, kad pareiškėjo gautame rašte (20190919135859254.pdf) nebuvo matomas spaudas „originalas nebus siunčiamas“, kai šia aplinkybe atsakovas grindžia savo atsiliepimą. Atsakovo atsakymas buvo pareiškėjui išsiųstas dokumento skaitmeninė kopija (20190919135859254.pdf), kaip apibrėžta Lietuvos vyriausiojo archyvaro patvirtintose Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklių 5 p., nepatvirtinta VAĮ 14 str. 6 d. nustatyta tvarka. Ne tik pareiškėjui siųstas skaitmeninis dokumentas nebuvo patvirtintas, bet ir jame atvaizduotas popierinis dokumentas nebuvo patvirtintas antspaudu, kaip reikalauja VAĮ 8 str. 3 d., taigi, pats dokumentas nėra individualus administracinis aktas, nes neatitinka jam keliamų bendrųjų reikalavimų. Teigia, kad atsakovas neatliko pareigos įstatymo nustatyta tvarka pranešti pareiškėjui apie individualaus administracinio akto priėmimą (VAĮ 8 str. 4 d.), šios pareigos neatlikimas trukdo pareiškėjui pakartotinai naudoti dokumentą, kuris, patvirtintas kaip priklauso niekada nebuvo pateiktas pareiškėjui (jo originalas buvo paskolintas teismui). Pagal suformuotą teismų praktiką administracinėse bylose, viešojo administravimo subjekto motyvai ir teisiniai pagrindai turi būti nurodyti pačiame administraciniame akte, o ne teismo proceso metu, priešingu atveju pareiškėjas negalėtų apsiginti. Atsakovo atsakymas ir elgesys teismo proceso metu, prieštaraujantis įstatymo reikalavimui vadovautis atsakomybės už priimtus sprendimus principus (VAĮ 3 str. 11 p.), parodo, kad atsakovas pažeidė pareiškėjo teisę į gerą administravimą.

Teigia, kad jis buvo tas asmuo, kuris teikė skundą valdžios įstaigai anonimiškai, bet nurodęs savo el. pašto adresą <xxxx@gmail.com>, pasinaudodamas tokia VTPSĮ sistemos galimybe. Mažai tikėtina, kad kitas žmogus, nenaudojantis <xxxx@gmail.com> el. pašto adresu, po daugiau kaip dviejų metų galėtų pasiekti reikšmingus el. pranešimus su jų metaduomenimis. Siekdamas įrodyti atsakovui ir teismui, kad jis naudoja el. pašto adresą <xxxx@gmail.com> ir yra susijęs su anoniminiu skundu, 2019 m. lapkričio 28 d. iš savo el. pašto adresu <xxxx@gmail.com> persiuntė atsakovo el. pašto adresu <info@aad.am.lt> elektroninį laišką, prašydamas patvirtinti jo gavimą atsiliepime į pareiškėjo 2019 m. lapkričio 28 d. patikslintą skundą šioje administracinėje byloje. Į persiūtą el. laišką gavo atsakovo automatinį atsakymą 2019 m. lapkričio 28 d. (2019-11-28-pong.pdf).

Atsakovas Departamentas atsiliepimuose į skundą ir patikslintą skundą nurodo, kad su pareiškėjo reikalavimu nesutinka (e. b. l. 20-22, 58-59).

Nurodo, kad Departamente buvo gautas 2019 m. gegužės 15 d. G. B. prašymas el. paštu pateikti administracinės procedūros, susijusios su Aplinkos ministerijos Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamento 2017 m. rugpjūčio 17 d. atsakymu pareiškėjui Nr. (xxx)-VR-1.7-xxx, metu gautus dokumentus ir kitą turimą informaciją. Departamento Vilniaus valdyba 2019 m. rugsėjo 19 d. raštu Nr. (xxx)-AD5-xxx G. B. el. paštu xxxx@amail.com pateikė skenuotą atsakymą PDF formatu, kurį pasirašė Departamento Vilniaus valdybos viršininkas. Pareiškėjui Departamento Vilniaus valdybos atsakymas pateiktas 2019 m. rugsėjo 19 d. raštu Nr. (xxx)- AD5-xxx pasirašytas tinkamo asmens.

Pažymi, kad pareiškėjas pateiktame prašyme atsakymą prašė pateikti el. paštu: xxxx@gmail.com. Paštu gauti atsakymo G. B. nepageidavo, o ir prašyme nebuvo nurodytas kitas adresas. Departamento Vilniaus valdybos viršininkas atsakymo pasirašyti kvalifikuotu elektroniniu parašu šiai dienai neturi galimybės.

Paaškina, kad pareiškėjui pateiktas Departamento Vilniaus valdybos atsakymas pagrįstas faktinėmis aplinkybėmis, motyvuotas, nurodyta jo apskundimo tvarka, t. y. atitinka Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatas, bei pasirašytas tinkamo asmens.

Departamentui pateiktame prašyme pareiškėjas nurodė el. pašto adresą xxxx@gmail.com, o Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamento 2017 m. rugpjūčio 17 d. atsakymas Nr. (xxx)-VR-1.7-xxx į anoniminių skundą buvo išsiųstas el. pašto adresu xxxx@gmail.com. Pareiškėjas jokios informacijos, jog yra susijęs su 2017 m. birželio 14 d. anoniminiu skundu bei su jo tyrimu ir/ar su Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamento 2017 m. rugpjūčio 17 d. atsakymu Nr. (xxx)-VR-1.7-xxx nebuvo pateikęs. Atkreipia dėmesį, kad pareiškėjas ir skundu teismui nėra pateikęs jokios informacijos, kad yra susijęs su anoniminiu skundu, jo nagrinėjimu ir Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamento 2017 m. rugpjūčio 17 d. atsakymu Nr. (xxx)-VR-1.7-xxx.

Nurodo, kad patikslintu skundu pareiškėjas siekia vilkinti procesą. Patikslintame skunde pareiškėjas nepateikia naujų argumentų, iš pateikto patikslinto skundo nėra aiškūs jo reikalavimai, iš esmės kartoja pradinį skundą. Pažymi, kad byloje nėra pateikta jokių patikimų duomenų, kad skundžiamas raštas būtų sukėlęs pareiškėjui atitinkamas teises pasekmes jį panaudojus, taip pat nėra aišku, kokios kliūtys pareiškėjui trukdė efektyviai realizuoti šiuo raštu jam sukuriamas teises ir pareigas (e. b. l. 58-59).

Teismas

k o n s t a t u o j a :

Skundas tenkintinas.

Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl atsakovo Departamento 2019 m. rugsėjo 19 d. rašto (atsakymo) Nr. (xxx)-AD5-xxx į pareiškėjo 2019 m., gegužės 15 d. prašymą pagrįstumo ir teisėtumo (e. b. l. 14).

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas 2019 m. gegužės 15 d. prašymu, pateiktu Departamentui el. paštu info@aad.am.lt iš el. pašto xxxx@gmail.com, prašė nurodytu el. paštu pateikti administracinės procedūros, susijusios su Aplinkos ministerijos Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamento 2017 m. rugpjūčio 17 d. atsakymu pareiškėjui Nr. (xxx)-VR-1.7-xxx, metu gautus dokumentus ir kitą turimą informaciją (e. b. l. 4, 6).

Departamento Vilniaus valdyba 2019 m. rugsėjo 19 d. raštu Nr. (xxx)-AD5-xxx G. B. el. paštu xxxx@gmail.com pateikė popierine forma rengto rašto, kurį pasirašęs yra Departamento Vilniaus valdybos viršininkas, skaitmeninę kopiją (PDF formatu) (e. b. l. 14). Yra žyma, jog originalas siunčiamas nebus.

Skundžiamame rašte nurodoma, jog pareiškėjo 2019 m. gegužės 15 d. prašymas buvo gautas 2019 m. birželio 20 d. iš buvusio Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamento. Departamentas atsisakė pateikti pareiškėjui prašomą informaciją, susijusią su anonimo 2017 m. birželio 14 d. teiktu pranešimu ir su juo susijusiu tyrimu, kadangi nurodytas el. pašto adresas, kuriuo prašoma pateikti informaciją nesutampa su el. pašto adresu, kuriuo buvo siųstas 2017 m. rugpjūčio 17 d. atsakymas į anoniminį skundą.

Pareiškėjas nurodė, kad, visų pirma, pažeidžiant teisės aktų nuostatas, jam buvo pateikta nepatvirtinta popierinio dokumento skaitmeninė kopija, pateiktas dokumentas nepasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu. Taip pat nurodė, kad Departamento rašto argumentas iš esmės neatitinka viešojo administravimo principų, savo turiniu prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams, jį priimant buvo pažeistos procedūros, turėjusios užtikrinti visų aplinkybių įvertinimą ir sprendimo pagrįstumą. Be to, nurodė, kad raštas priimtas pažeidžiant nustatytus terminus.

Nagrinėjamu atveju kilusiam ginčui aktualus teisinis reguliavimas, nustatytas Lietuvos Respublikos Viešojo administravimo įstatyme (toliau - ir VAI), Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (2017 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. 933 redakcija) (toliau – ir Taisyklės).

Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnis). Gero administravimo principas yra Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisinės sistemos pamatinis principas. Gero administravimo principas įtvirtintas svarbiausiuose nacionalinio lygmens (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 str. 3 d.) bei tarptautiniuose dokumentuose (Europos Sąjungos Pagrindinių teisių chartijos 41 str. ir kt.).

Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms. Viešojo administravimo įstatymo 1 straipsnyje, apibrėžiančiame aptariamo įstatymo paskirtį, nustatyta, jog šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskųsti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje.

Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nurodyti viešojo administravimo principai, kuriais remiantis kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo, efektyvumo, atsakomybės už priimtus sprendimus, išsamumo, naujovių ir atvirumo permainingoms ir kt.).

Pagal formuojamą teismų praktiką geras viešojo administravimo principas apima asmens teisę į pagrįstą (faktais ir teisės normomis) bei motyvuotą administracinį sprendimą (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. gegužės 31 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A602-2112/2012),

viešojo administravimo subjekto pareigą išaiškinti administracinio akto apskundimo tvarką (LVAT 2014 m. balandžio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS858-284/2014), nešališkumo pareigą, pareigą imtis aktyvių veiksmų, padėti, elgtis rūpestingai ir atidžiai. Atsakingo valdymo (gero administravimo) principas, be kita ko, įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą (LVAT 2015 m. liepos 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1547-502/2015). Iš gero administravimo principo išplaukia, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, privalo dirbti rūpestingai ir atidžiai, veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų. Pagal gero administravimo principą valstybės institucijos turi vykdyti procedūrą nešališkai ir objektyviai (LVAT 2013 m. kovo 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A756-708/2013, 2014 m. kovo 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A756-997/2014, 2015 m. liepos 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1245-662/2015). Šis principas suponuoja taip pat tai, kad viešojo administravimo subjektas turi pareigą pateikti suinteresuotam asmeniui objektyvią ir teisingą informaciją jį dominančiu klausimu (2015 m. birželio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2142-624/2015).

Taisyklių 25 punkte nurodyta, kad prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos. Administracinės procedūros atliekamos laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 31 straipsnyje nustatytų terminų. Jeigu prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų gavimo institucijoje dienos, institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų. Pratęsus Taisyklių 25 punkte nustatytą prašymo nagrinėjimo terminą, institucija per 2 darbo dienas nuo institucijos vadovo ar jo įgalioto asmens tokio sprendimo priėmimo dienos išsiunčia asmeniui pranešimą raštu ir nurodo prašymo nagrinėjimo pratęsimo priežastis (Taisyklių 26 punktas). Jeigu prašymui išnagrinėti būtina informacija ir dokumentai, kuriuos privalo pateikti asmuo, kuris kreipiasi, ir institucija tokios informacijos ir dokumentų pati gauti negali, per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo institucijoje dienos ji kreipiasi į asmenį raštu, prašydama pateikti šią informaciją ir dokumentus, ir praneša, kad prašymo nagrinėjimas stabdomas, iki bus pateikta prašymui išnagrinėti būtina informacija ir dokumentai. Kai per institucijos nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 5 darbo dienos, prašymui išnagrinėti būtina informacija ir dokumentai negaunami, prašymas nenagrinėjamas, per 3 darbo dienas nuo institucijos nustatyto termino suėjimo dienos dokumentų originalai grąžinami asmeniui ir nurodoma grąžinimo priežastis. Institucija pasilieka prašymo ir gautų dokumentų kopijas (Taisyklių 27 punktas).

Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad į pareiškėjo 2019 m. gegužės 15 d. prašymą pateikti jam reikiamus duomenis buvo atsakyta ir atsisakyta juos pateikti tik 2019 m. rugsėjo 19 d., t. y. daugiau kaip po 3 mėnesių. Departamentas nurodė, kad pareiškėjo prašymą gavo 2019 m. birželio 20 d. Pažymėtina, jog atsakovas teismui nenurodė jokių objektyvių atsikirtimų į šį pareiškėjo skundo argumentą, nepateikė jokių įrodymų, pateisinančių nepagrįstai ilgą atsakymo pareiškėjui į jo prašymą pateikimą. Nėra duomenų, kad terminas atsakymui pateikti buvo pratęstas, ar kad būtų šiam prašymui išnagrinėti reikalaujami papildomi dokumentai ir pan. Taigi, nustatyta, kad Departamentas nesilaikė teisės aktais nustatyto termino parengti atsakymą į pareiškėjo prašymą.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pažymėjęs, kad termino administracinei paslaugai atlikti nesilaikymas nėra suderinami su įstatymų viršenybės, teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo bei gero administravimo principais (šiuo aspektu žr. 2013 m. gruodžio 11 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartį administracinėje byloje Nr. A525-2648/2013).

Sprendžiant dėl Departamento rašto pagrįstumo ir teisėtumo iš esmės, vertintina tai, kad pareiškėjas savo 2019 m. gegužės 15 d. prašyme buvo nurodęs savo vardą ir pavardę, savo telefono numerį. Tokiu būdu rengiant atsakymą pareiškėjui į prašymą ir kilus neaiškumams dėl el. pašto adresu neatitikimo, kuomet iš el. pašto xxxx@gmail.com buvo siųstas anoniminis laiškas, o pareiškėjas kreipėsi

su prašymu pateikti jam duomenis el. pašto adresu xxxx@gmail.com, susijusius su Departamento atsakymu dėl anoniminio pranešimo, siūsto į el. pašto adresą xxxx@gmail.com, buvo galimybė šią aplinkybę tikslinti ne tik raštu (Taisyklių 27 punktą), bet ir telefonu. Pažymėtina ir tai, kad savo prašyme pareiškėjas buvo nurodęs ir konkretų identifikuojantį duomenį: Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamento 2017 m. rugpjūčio 17 d. atsakymą Nr. (xxx)-VR-1.7-xxx. Departamentas savo veikloje privalėjo vadovautis VAI 3 straipsnyje nurodytais principais, galėjo imtis aktyvių veiksmų, elgtis atidžiai, rūpestingai, galėjo tikslinti aplinkybę, siūlyti pareiškėjui tikslinti prašymą, užklausti Neries regioninio parko direktorių dėl nurodyto neatitikimo. Atsakovo nurodytas atsakymo pateikti duomenis pagrindas – Asmens duomenų apsaugos įstatymo taikymo užtikrinimas nepaneigia pareiškėjo prašymo pagrįstumo bei viešojo administravimo subjekto pareigos vadovautis viešojo administravimo principais, užtikrinti gerą viešą administravimą, prieštarauja vienam iš gero administravimo principų, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms. Pažymėtina, kad nagrinėjamu atveju Departamentas bendradarbiaudamas galėjo suderinti tiek gero administravimo principo užtikrinimą, tiek Asmens duomenų apsaugos įstatymo saugomų vertybių apsaugą. Pareiškėjas nurodė, kad tai sukėlė jam neigiamas pasekmes - prašomi dokumentai ir informacija jam buvo reikalingi ruošiant apeliacinį skundą.

Taigi, teismas pažymi, kad Departamentas gavęs prašymą, vadovaudamasis atsakingo valdymo principais ir kitais iš jo išplaukiančiais aukščiau nurodytais principais, kaip viešojo administravimo institucija, turėjo reaguoti į prašymą tinkamai ir teisės aktų nustatytais terminais ir tvarka imtis atitinkamų veiksmų, siekiant pašalinti aukščiau aptartus neatitikimus dėl el. pašto adresų. Juolab, kad pareiškėjas aiškiai buvo suformulavęs prašymą, t. y. ko konkrečiai prašo, be to, nurodęs savo vardą ir pavardę, telefono numerį, tai leido tikslinti prašymą. Tokiu būdu teismas konstatuoja, kad Departamentas, priimdamas skundžiamą atsakymą, nesivadovavo gero viešojo administravimo principu, atmestina išsprendė pareiškėjo prašymą, nors turėjo veikti atidžiai ir rūpestingai.

Pažymėtina, kad ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtinta kiekvieno asmens teisė į gerą administravimą, reiškianti, kad institucijos reikalus turėtų tvarkyti nešališkai, teisingai ir per kiek įmanomai trumpesnę laiką (Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 1 dalis). Svarbiausiuose nacionaliniuose ir tarptautiniuose teisės aktuose įtvirtintas gerojo administravimo principas iš esmės reiškia, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, privalo imtis aktyvių veiksmų, padėti, elgtis rūpestingai ir atidžiai, veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. spalio 4 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-502-134/2012, 2015 m. liepos 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1547-502/2015, 2014 m. balandžio 22 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartį administracinėje byloje Nr. A143-816/2014, 2015 m. sausio 8 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1-502/2015).

Taigi, nagrinėjamu atveju teismas konstatuoja, kad Departamentas išnagrinėjęs pareiškėjo prašymą ir atsakęs pateikti jam prašomus dokumentus ir informaciją, nurodydamas formalų teismo vertinimą pagrindą, kad neatitinka el. pašto adresai, savo veikloje nesivadovavo VAI įtvirtintais viešojo administravimo principais. Pažymėtina ir tai, kad individualaus administracinio akto teisėtumo reikalavimo ryšys su bendraisiais teisės ir viešojo administravimo principais suponuoja būtinybę taikyti teisės normas ne mechaniškai, bet užtikrinti, kad jų taikymas atitiktų šiuos principus, taip pat ir aukštesnės galios teisės aktus (LVAT 2014 m. balandžio 8 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A492-819/2014). Be to, vertintina ir tai, kad atsakymą pareiškėjui pateikė per nepagrįstai ilgą terminą, nepaaiškindamas jokių objektyvių aplinkybių. Pareiškėjas skunde yra nurodęs, kad prašomi pateikti dokumentai ir duomenys jam buvo reikalingi rengiant apeliacinį skundą administracinėje byloje (dabar nagrinėjama administracinė byla LVAT Nr. eA-2146-261/2020). Kaip minėta, termino administracinei paslaugai atlikti nesilaikymas nėra suderinami su įstatymų viršenybės, teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo bei gero administravimo principais.

Pagal VAI 8 straipsnio 3 dalį, individualus administracinis aktas turi būti pasirašytas jį priėmusio pareigūno ar valstybės tarnautojo arba viešojo administravimo subjekto vadovo, jo pavaduotojo ar įgalioto asmens ir patvirtintas antspaudu. Kai individualus administracinis aktas priimamas naudojantis

valstybės informacinėmis sistemomis, jo pasirašymui ir patvirtinimui antspaudu prilyginamas patvirtinimas (autorizavimas) valstybės informacinėje sistemoje.

Pagal Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 6 dalį skundai, pateikti elektroniniu paštu, turi būti pasirašyti elektroniniu parašu. Atsakymai į šiuos skundus pateikiami asmeniui elektroniniu paštu, o asmenų pageidavimu – siunčiami paštu skunde nurodytu adresu arba įteikiami asmeniškai. Atsakymas, siunčiamas elektroniniu paštu, turi būti pasirašytas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo saugiu elektroniniu parašu.

Taisyklių 33 punktas numato, kad atsakymas į prašymus, siunčiamas elektroninėmis priemonėmis, turi būti pasirašytas institucijos vadovo arba jo įgalioto asmens kvalifikuotu elektroniniu parašu, arba suformuotas elektroninėmis priemonėmis, kurios leidžia užtikrinti teksto vientisumą ir nepakeičiamumą, išskyrus atvejus, kai atsakoma į Taisyklių 20 punkte nustatytu atveju institucijoje neregistruotus prašymus.

Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad Departamentas atsakymą pareiškėjui pateikė el. paštu, pateikė popierinio dokumento skaitmeninę kopiją PDF formatu. Pagal Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklių, patvirtintų Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-118 (redakcija galiojusi iki 2020 m. sausio 1 d.), 5 punktą dokumento skaitmeninė kopija – dokumento atvaizdas, pagamintas informacinių technologijų priemonėmis perkeltant dokumento vaizdą į kompiuterio rinkmeną. Popierinį dokumentą yra pasirašęs Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Vilniaus valdybos viršininkas, tačiau dokumentas nėra patvirtintas įstaigos antspaudu, kaip tai numato VAĮ 8 straipsnio 3 dalis. Be to, nenustatyta, kad dokumento skaitmeninė kopija būtų pasirašyta elektroniniu parašu, patvirtinta valstybės informacinėje sistemoje. Departamentas yra nurodęs, kad Departamento Vilniaus valdybos viršininkas atsakymo pasirašyti kvalifikuotu elektroniniu parašu šiai dienai neturi galimybės. Tačiau konkrečiau nepaiškino šio argumento, nepagrindė, kodėl tokios galimybės nėra. Tai neatitinka VAĮ 14 straipsnio 6 dalies reikalavimo, t. y. kad atsakymas, siunčiamas elektroniniu paštu, turi būti pasirašytas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo saugiu elektroniniu parašu.

Taigi, teismas įvertinęs nustatytus procedūrinius pažeidimus bei atsižvelgiant į tai, kad svarbiausia nagrinėjamu atveju priimant skundžiamą raštą buvo pažeisti gero viešojo administravimo principai, konstatuoja, kad Departamento raštas yra nepagrįstas, todėl naikinamas, o atsakovas įpareigojamas iš naujo išnagrinėti pareiškėjo 2019 m. gegužės 15 d. prašymą.

Pagal Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 40 straipsnio 1 dalį, teisę iš kitos šalies gauti savo išlaidų atlyginimą turi proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas. Šiuo atveju pareiškėjo skundas tenkintas, todėl pareiškėjas turi teisę į patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.

Nustatyta, kad pareiškėjas sumokėjo 22,50 Eur žyminio mokesčio. Pateikė prašymą priteisti jam 165 Eur už advokato suteiktas paslaugas šioje byloje. Taigi, nustatyta, kad iš viso pareiškėjas patyrė 187,50 Eur bylinėjimosi išlaidų.

Teismo vertinimu prašoma priteisti 165 Eur atstovavimo išlaidų suma yra pagrįsta ir protinga, neviršijanti Rekomendacijose dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą maksimalaus dydžio patvirtinimo, patvirtintose Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 (Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2015 m. kovo 19 d. įsakymo Nr. 1R-77 redakcija) nurodytų kriterijų. Todėl teismas, įvertinęs aptartų teisės normų ir rašytinių įrodymų visumą, konstatuoja, kad pareiškėjo prašymas atlyginti teismo išlaidas tenkintinas pilnai, t. y. iš atsakovo pareiškėjo naudai priteistina 187,50 Eur bylinėjimosi išlaidų.

Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 86–87 straipsniais, 88 straipsnio 2 ir punktu, ir 132 straipsniu,

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo G. B. skundą tenkinti.

Panaikinti Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Vilniaus valdybos 2019 m. rugsėjo 19 d. raštą Nr. (xxx)-AD5-xxx „Dėl skundo tyrimo“ ir įpareigoti Departamentą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo G. B. 2019 m. gegužės 15 d. prašymą.

Priteisti iš atsakovo Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos 187,50 Eur (vieną šimtą aštuoniasdešimt septynis eurus 50 ct) bylinėjimosi išlaidų pareiškėjui G. B.

Sprendimas per trisdešimt kalendorinių dienų nuo jo paskelbimo dienos apeliacine tvarka gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, apeliacinį skundą paduodant per Vilniaus apygardos administracinį teismą.

Teisėjos

Violeta Petkevičienė

Vita Valeckaitė

Jolanta Vėgelienė